

ПОЛІТИЧНА МІФОЛОГІЯ ЯК ЧИННИК НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ СУСПІЛЬСТВА

Досліджено проблему національної безпеки сучасного суспільства, розглянутої під кутом зору впливу на неї такого явища, як політичні міфи, місця і ролі політичної міфології в суспільній життєдіяльності як чинника суттєвої детермінації останньої, насамперед, в контексті його впливу на національну безпеку суспільства і держави, а також на прояв такого впливу в політичному сегменті соціальної психіки суспільства. Аналізується дієвість цієї міфології, передумови цієї дієвості, її критерії, розглядаються конкретні наслідки цього впливу на стан національної безпеки сучасної Української держави і передбачувана перспектива відповідних процесів.

Ключові слова: національна безпека, національна безпека суспільства, інформаційна безпека суспільства, міф, політична міфологія, соціальна психіка.

Гнатко Н. М. Политическая мифология как фактор национальной безопасности общества

Исследуется проблема национальной безопасности современного общества, рассматриваемой с позиции влияния на нее такого явления, как политические мифы, места и роли политической мифологии в общественной жизнедеятельности как фактора существенного детерминирования последней, в первую очередь, в контексте его влияния на национальную безопасность общества и государства, а также на проявление этого влияния в политическом сегменте социальной психики общества. Анализируется действенность этой мифологии, предпосылки этой действенности, ее критерии, рассматриваются конкретные последствия этого влияния на состояние национальной безопасности современного Украинского государства и предполагаемая перспектива соответствующих процессов.

Ключевые слова: национальная безопасность, национальная безопасность общества, информационная безопасность общества, миф, политическая мифология, социальная психика.

Gnatko Mykola. Political mythology as factor national security of society

The article is devoted to the analysis of the problems of national security of modern society, considered from the angle of influence of such phenomenon as political myths,

© ГНАТКО Микола Митрофанович — кандидат психологічних наук, доцент кафедри теоретичної та практичної психології Національного університету «Львівська політехніка»

places and the role of political mythology in social life as a factor of essential determination of the latter, first of all, in the context of its influence on the national security of society and state, as well as the manifestation of such influence in the political segment societal psyche of society, analyzes the effectiveness of this mythology, the prerequisites for this effectiveness, its criteria, considered specific nails the effect of this influence on the state of national security of the modern Ukrainian state and the prospective prospect of the corresponding processes.

Keywords: *national security, national security of society, information security of society, myth, political mythology, social psychology.*

Життєдіяльність як окремої особи, так і будь-якого соціуму, від малої соціальної групи до суспільства і загальнолюдської спільноти, здійснює свій перебіг в контексті різноманітних обставин, умов і процесів, які на цю життєдіяльність можуть вчиняти або позитивний, або негативний вплив, звісно ж, різної міри вираженості. Звідси випливає очевидний висновок: стабільна життєдіяльність будь-якого соціального суб'єкта — від особи до всього людства — можлива лише тоді, коли ймовірність і міра сумарного негативного впливу відповідних чинників є достатньо низькими. Така ситуація, говорячи по-простому, є ситуацією високого рівня безпеки відповідної життєдіяльності.

Цілком очевидно, що саме така ситуація є не просто важливою, а гостро необхідною для будь-якого соціального суб'єкта, оскільки без неї практично кардинально обтяжується, якщо не унеможлиблюється, не просто стабільна, убезпечена від обвальної, несподіваної руйнації його життєдіяльність, а й, власне, надійна, певна перспектива подальшого його існування, та й саме існування як таке. Але: чи легко будь-якому соціальному суб'єктові домогтися зазначеної ситуації, набути її як стійкої, стабільної, надійно захищеної від нівеляції? Вочевидь, ні, хоча б з огляду на те, що досягнення такої ситуації потребує від відповідного соціального суб'єкта наявності в нього високоефективного контролю над зазначеними обставинами, умовами і процесами, іншими словами, повного контролю над всією всеохопною соціальною ситуацією своїх існування і життєдіяльності; назвем цей контроль тотально-універсальним соціальним контролем (аббревіатурно — ТУСК) над своєю життєвою соціальною ситуацією;

такий контроль практично є неможливим. Отже, досягнення хоча б наближеного до бажаного рівня забезпеченості соціального суб'єкта від означеного негативного впливу комплексу його соціальної ситуації практично завжди є проблемним, тобто потребує від самого соціального суб'єкта усвідомлення наявності відповідних загроз, розуміння проблемності їх усунення і спроможності реалізації належних зусиль для подолання складнощів цієї проблемності, принаймні, частково¹.

Ще один важливий аспект явища безпеки є пов'язаним з масштабністю соціального суб'єкта, щодо якого це явище розглядається. Цілком закономірно, що можливості соціального суб'єкта утверджувати необхідний для його виживання і перспективної життєдіяльності рівень безпеки свого існування кардинальним чином зумовлюється масштабністю цього суб'єкта. При цьому, звичайно ж, цей суб'єкт має бути достатньо внутрішньо сконсолідованим, організованим і впорядкованим. І виявляється, що таким наймасштабнішим суб'єктом постає суспільство, яке сконсолідоване у форматі нації і організоване шляхом витворення своєї держави. Відповідно, безпека великих і малих соціальних груп, окремих осіб тощо, як соціальних суб'єктів, що складають певне суспільство, має можливість бути утвердженою через утвердження безпеки всього цього суспільства, організованого у вигляді тієї ж національної держави².

Звідси випливає суттєвий висновок: ключовим вираженням феномена безпеки щодо соціальних суб'єктів різного рівня є безпека суспільства, організованого у форматі національної держави, тобто власне національної безпеки суспільства, яку ще часто називають національною безпекою держави чи просто національною безпекою. Тут варто лише додати, що національна безпека суспільства (держави, країни), звичайно ж, виходить за межі врахування суто соціальних чинників, включаючи також відповідний вплив чинників, що мають фізичну, в широкому сенсі, природу (стихійні лиха, небезпечне для людського життя радіоактивне випромінювання, пандемії, техногенні катастрофи, космічні катаклізми тощо). Але свідомо утримувати наявний рівень національної безпеки і підвищувати його суспільство може тільки через

призму свого ТУСК у контексті своєї соціальної, в широкому сенсі, ситуації.

Проблема національної безпеки суспільства має важливе значення в контексті загального розвитку відповідної країни та реалізації її національних інтересів. Тому це явище впродовж останніх десятиріч активно вивчається і досліджується різноманітними галузями сучасної науки, більшість сучасних країн мають напрацьовані концепції їх національної безпеки, остання часто-густо розглядається як одна з найвагоміших національних цінностей, дотримання якої становить собою одне з найпріоритетніших завдань держави як такої. Найрозвиненіші сучасні країни активно формують відповідну політику національної безпеки, основна функція якої покладена на визначення головних інтересів націй та здійснення керівництва під час створення основних стратегій, що стосуються сьогоденних і майбутніх загроз, а також можливостей їх усунення³.

Слід зазначити, що на сьогодні існує велике розмаїття визначень явища національної безпеки, автори яких дещо по-різному інтерпретують його суть. Одне з найбільш поширених стверджує, що національна безпека — це захищеність життєво важливих інтересів особи, суспільства і держави в різних сферах їх життєдіяльності від зовнішніх і внутрішніх загроз, яка забезпечує стабільний, стійкий, впевнений розвиток країни⁴. Згідно з іншим визначенням, явище національної безпеки, це: сукупність офіційно прийнятих поглядів на цілі і державну стратегію у сфері забезпечення безпеки особи, суспільства і держави від зовнішніх і внутрішніх загроз політичного, економічного, соціального, військового, техногенного, екологічного, інформаційного та іншого характеру з урахуванням наявних ресурсів і можливостей⁵.

Національну безпеку також потрактовують як здатність національної спільноти задовольняти потреби, необхідні для її самозбереження, самовідтворення і самовдосконалення з мінімальним ризиком збитку для базових цінностей її нинішнього стану⁶. Інше поширене визначення проголошує, що національна безпека — це стабільність, яка може підтримуватися протягом тривалого часу, стан досить розумної динамічної захищеності від найбільш істот-

них з реально існуючих загроз і небезпек, а також здатність розпізнавати такі виклики і своєчасно вживати необхідні заходи для їх нейтралізації⁷.

Також варто враховувати, що на нинішньому етапі розвитку наукових уявлень про феномен національної безпеки виділяють основні складники його структури: 1) державну безпеку — явище, що характеризує рівень захищеності держави від зовнішніх і внутрішніх щодо неї загроз; 2) громадську безпеку — явище, виражене у рівні захищеності особи і суспільства, переважно, від внутрішніх щодо відповідного суспільства загроз; 3) техногенну безпеку — явище, виражене у рівні захищеності суспільства (включаючи всіх осіб, що його складають) від загроз техногенного характеру; 4) екологічну безпеку: те ж саме, але щодо захисту від загроз стихійних лих; 5) економічну безпеку: те ж — щодо захисту від економічних негараздів; 6) енергетичну безпеку: те ж — щодо вирішення проблем енергетичного забезпечення; 7) інформаційну безпеку: те ж — щодо належної оптимізації функціонування інформаційно-комунікативного простору суспільства (країни, держави)⁸.

Вагомим питанням в розумінні суті явища національної безпеки суспільства є питання суб'єктних регуляторів суспільної активності, спрямованої на досягнення мінімально необхідного рівня цієї безпеки та його максимально можливого підвищення. Такими регуляторами на базовому рівні є масова суспільна свідомість і масове суспільне підсвідоме, тобто, в цілісному вияві, соціальна психіка⁹ чи, в іншому інтерпретативному означенні, соціетальна психіка¹⁰. Справді, для того, щоб у країні чи з боку державних структур, чи з боку громадськості мали місце розуміння суті і значущості національної безпеки їхньої країни та відповідні дії, цю безпеку пильнуючі і нарощуючі, необхідно, щоб у відповідному суспільстві була належна готовність до цього, готовність когнітивна, афективно-мотиваційна, вольова і поведінкова. Тобто, суспільство, по-перше, має бути налаштованим на виявлення суттєвих загроз його національній безпеці і спроможним до такого виявлення; по-друге, воно повинне мати актуалізовану мотивацію протистояти таким загрозам і адекватно емоційно реагувати

на них, що, зокрема, є пов'язаним з актуалізованою репрезентацією у його соціальній психіці відповідних цінностей; по-третє, воно має характеризуватися здатністю доцільно мобілізувати і концентрувати належним чином свою суспільну (державну і громадську, як результат — національну) волю; по-четверте, воно повинне бути оснащеним відповідним прикладним інструментарієм і поведінковою готовністю практично його застосовувати ефективним чином.

Весь цей системний комплекс якостей суспільства, покликаних витворювати суб'єктні передумови відстоювання і розвитку його національної безпеки, у свою чергу потребує наявності у соціальній психіці суспільства (нації) певних інформаційних конструктів, що мали б імперативно-беззаперечний характер своєї дії на цю психіку і фундаментальність своєї в ній диспозиції. Окрім того, вони мають бути достатньо емоційно насиченими і аксіологічними, аксіоматично-ціннісно-орієнтуючими, тобто такими, що постають як критерійні інструменти, базові підстави оцінювання суспільством всього, що ним відображається, включаючи їх самих; вони ж не можуть піддаватися будь-якому зовнішньому оцінюванню.

Чому саме так? Бо послідовне усвідомлене відстоювання і нарощування збірним соціальним суб'єктом своєї безпеки — і тут національна безпека суспільства є показовою в цьому сенсі — потребує дуже значних консолідованих зусиль, а це для такого роду суб'єктів (власне різного роду соціумів) вкрай складне завдання в силу неоднорідності більшості складних соціумів, різноспрямованості їхніх складників (окремих осіб і малих соціальних груп), відцентрових тенденцій у їх соціумній життєдіяльності, деструктивних зовнішніх впливів, внутрішньої конкуренції між різними їх складовими, що часто переходить у конфліктну взаємодію і т. д., і т. п. Отже, всебічно логічно обґрунтовані доктрини національної безпеки, раціонально аргументовані її концепції, чітко проартикульовані причинно-наслідкові зв'язки, відповідні схеми і моделі, навіть будучи просто і вдало сформульовані, і доведені у доступно-зрозумілій формі до широкого суспільного загалу, не спроможні самі по собі забезпечити належну готовність

суспільства до відстоювання і нарощування своєї національної безпеки. Неспроможні, як би це парадоксально для когось не виглядало, в силу своєї раціональності, оскільки все раціональне, попри масу відповідних чеснот і переваг над усім нераціональним, ірраціональним, має ту особливість, яка за певних обставин може виявитись недоліком. Ця особливість полягає в тому, що все раціональне передбачає чи, принаймні, допускає ті чи інші сумніви щодо нього (його конкретних змістів, аргументів, доказів і т. п.). Все суто раціональне не є безсумнівним, беззаперечним, воно не має прийматися на віру і передбачає те чи інше доведення, деякий логічний дискурс як всередині себе, так і ззовні щодо нього.

Національна ж безпека суспільства може лише тоді бути стійкою, стабільною, надійно захищеною, коли вона спирається у соціальній психіці на щось беззаперечне, імперативне, таке, що не допускає сумнівів, відносності, різнотлумачень, щось, що на індивідуальному рівні подібне до біологічного інстинкту самозбереження. І таким утворенням, яке найбільшою мірою відповідає зазначеним вище необхідним вимогам є явище міфу¹¹. Міф же може стати на службу національній безпеці суспільства (держави, країни) у тому своєму видовому втіленні, яке, з одного боку, передбачає його змістову проєкцію на все суспільство, на всю націю, на всю державу, з іншого боку, передбачає певну пластичність і спроможність узгоджуватись з дещо відмінними суспільно-політичними ідеологіями і доктринами, які є залежними від культурно-історичного контексту і періодично піддаються певним змінам. Таке втілення явища міфу постає, власне, як **політичний міф**¹².

Останній, за одним з його визначень, — це драматична, емоційно насичена, сугестивно-символічно-інформаційна форма відображення реальності в контексті політичної життєдіяльності суспільства¹³. Інші його тлумачення зводяться до таких тверджень: 1) політичний міф — це трансцендентна сугестивно-символічна розповідь, спрямована на легітимізацію (чи делегітимізацію) певної політичної ідеології, що втілює його додатковий, супутній сенс; 2) політичний міф є одним з ключових чинників конституювання

символічного середовища буття суспільства, дія якого актуалізується насамперед у кризово-перехідні етапи суспільного розвитку¹⁴.

Отже, ключові характеристики політичного міфу, відзначені у сутнісних його визначеннях, дозволяють саме йому витворювати, у системному множинному поєднанні — у вигляді відповідної системи політичної міфології — імперативно-емоційно-сугестивний фундамент готовності відповідних соціальних суб'єктів (передовсім суспільств) відстоювати і розвивати свою національну (всесуспільну) безпеку. Якщо до цього додати ще вагому заувагу щодо того, що саме міфологія (значною мірою саме політична міфологія) порівняно з іншими інтегральними інструментами духовного освоєння світу, такими, як релігія, наука і мистецтво, є основним інтегральним інструментом творення самих соціальних суб'єктів як провідних чинників історичного процесу¹⁵, то стає цілком зрозумілим і очевидним, що національна безпека суспільства (держави, нації, країни) не може бути системно, стабільно, перспективно застереженою поза активним і широким функціонуванням у суспільній соціальній психіці відповідної системної політичної міфології.

При цьому побіжно зазначимо, що твердження про маніпулятивний характер впливу будь-яких політичних міфів на соціальну психіку суспільства (а, отже, негативність будь-якого такого впливу) адекватно корегуються, принаймні, двома вагомими обставинами:

1) суто маніпулятивним соціально-інформаційний вплив постає в тому разі, коли він з очевидністю суперечить суб'єктно-доцільним (осмисленим в об'єктивованому форматі) інтересам відповідного соціального об'єкта соціально-інформаційного впливу;

2) будь-який соціальний об'єкт соціально-інформаційного впливу практично завжди (в часо-протяжному системному бутті) піддається різноманітним маніпуляціям, серед яких значну частину становлять очевидні маніпуляції, відверто деструктивні для цього об'єкта і його суб'єктно-доцільних інтересів.

Звідси випливає доконечний висновок: значною мірою неусвідомлений для соціального суб'єкта вплив на його психіку (індиві-

дуальну чи колективно-соціальну) певної політичної міфології, попри цю неусвідомленість, може бути (і часто буває) позитивним, конструктивним, контрманіпулятивним і навіть вкрай необхідним для його ж безпеки і подальшого існування та розвитку.

Для конкретного ілюстрування вагомої позитивної ролі політичної міфології у застереженні і нарощуванні рівня національної безпеки суспільства (держави, країни) розглянемо доволі поширений останнім часом в українському суспільстві політичний міф, що сутнісно зводиться до твердження: все українське суспільство ментально — це суспільство європейського типу. Прискіпливий раціональний аналіз, який би спирався на відповідне практичне наукове дослідження, з високою долею ймовірності виявив би, вочевидь, істотну неоднорідність в цьому сенсі сучасного українського суспільства. Тому наведене твердження характеризується певною міфологічністю. Але цей міф є доволі істотним для національної безпеки сучасних українських суспільства і держави.

Уявімо собі, що цей політичний міф відсутній у соціальній психіці (вужче — масовій суспільній політичній свідомості) українського соціуму. Оскільки, умовно говорячи, «святе місце порожнім не буває», замість цього міфу в цій психіці утвердився б протилежний (вкрай вигідний ворожій Україні Ерефії і розпоширюваний нею), концентровано втілений у твердженні, що українському суспільству, в його переважаючій репрезентованості, властива ментальність «межового», європейсько-азійського (чи навіть особливого «рузска-мірскага») типу, а аж ніяк не суто європейська. Що б це означало для національної безпеки України? Відповідь очевидна: повний крах, оскільки тоді готовність українського суспільства протистояти агресії свого віковічного ворога — Ерефії в його нинішньому втіленні — була б серйозно підважена, підірвана, а за цим — пряма чи повзуча ерефська окупація всієї країни чи, принаймні, переважаючої її частини з тенденцією решток до державної нежиттєздатності.

Вагу і значущість політичних міфів у контексті національної безпеки суспільства і держави яскраво ілюструють також приклади впливу на неї такого роду негативних, деструктивних міфів. Один з них — міф про відсутність в Україні відвертих щодо неї

держав-ворогів. У свій час дуже потужно і яскраво проявлявся в соціальній психіці українського суспільства політичний міф про те, що сусідня Ерефія — ніяк не ворог (історичне минуле — історії, а тепер все по-іншому, XXI сторіччя і т. п.), а «друг, товариш і брат». Цей міф масовано, цілеспрямовано, послідовно пропагувався і утверджувався Ерефією в українській соціальній психіці з цілком зрозумілою для тверезо мислячих людей ціллю: реокупації формально незалежної Української держави. Сутнісно він був украй токсичним для національної безпеки України, що вибухово виявило себе на початку 2014 року і призвело до втрати Україною низки дуже важливих, зокрема, у промислово-виробничому та рекреаційно-мореплавному аспектах, територій. При цьому саме подальше існування України як держави було піддане смертельному випробуванню, а її національна безпека зазнала колосальної сили удару з боку, здавалося, «братської держави», а насправді, як виявилося, смертельного ворога. Підтвердилася відома теза: найнебезпечнішим ворогом є не той, кого сприймаєш як ворога, а той, кого сприймаєш як брата, особливо як «старшого брата».

В цьому дискурсі для нас ключовими моментами є роль і значення у згаданих процесах політичної міфології, що виявила себе в конкретиці певних політичних міфів як дуже дієвий негативний чинник руйнації національної безпеки суспільства і держави¹⁶.

І, наостанок, розглянемо ще один політичний міф, що істотно впливає на національну безпеку сучасної України, впливає на неї конструктивно, стимулююче. Цей міф зводиться у своїй сутності до твердження, що в ході Другої світової війни етнічні українці, що, як відомо, воювали у багатьох мілітарних (регулярні війська) і парамілітарних (повстансько-партизанські утворення)) структурах різних країн (від французьких загонів макі до німецьких військових формувань), воювали за свою Батьківщину — Україну, яку в більшості своїй бачили в майбутньому незалежною, соборною, самостійною державою.

Міфічність такого твердження полягає, вочевидь, в істотному перебільшенні масовості, всеохопності серед згаданих етнічних українців тих з них, що були цілком визначеними і послідовними в усвідомленні зазначеної мети своєї ратної звитяги (хоча певна,

значна частина серед них такими, безперечно, були — ті ж таки вояки УПА зокрема).

Але це міфічне перебільшення насправді є дуже важливим для сучасної національної безпеки України, оскільки для тих наших сучасників, хто не схильний піддавати сумнівам такого роду твердження, вони — істотний чинник усвідомлення сучасних України і українства як цілісної державної спільноти, як історично зумовленої і випробуваної екстремальними, зокрема, воєнними, викликами єдності, що цілковито заслуговує на їхнє відстоювання сьогодні усіма можливими засобами, аж до жертвування власним життям включно. Зрозуміло, що без такого усвідомлення і відповідної поведінкової готовності боронити свою сторіччями витворювану, єдину в своєму сутнісному бутті, країну (державу, суспільство, націю, вітчизну, батьківщину), її національна безпека постає як критично загрожена.

Підсумовуючи, зазначимо, що позитивність чи негативність впливу певного політичного міфу на національну безпеку відповідних суспільства і держави зумовлюється, зокрема, ключовими особливостями цих суспільства і держави: характеристиками етно-національної структури відповідної громадянської спільноти, рівнем сформованості відповідної нації, вираженості національної самоідентифікації та націєцентризму осіб, що її складають, етапністю їх історичного буття (стабільний чи перехідний, трансформаційний), станом розвитку тих чи інших сфер їх життєдіяльності — економічної, правової, релігійної, політичної, соціо-культурної і т. д., і т. п. Так, твердження про те, що унітарний формат державного устрою є найоптимальнішим завжди і скрізь, а всі інші формати апіорі однозначно гірші (де в чому аналогічним може поставати твердження в контексті протиставлення демократичного суспільно-політичного устрою всім іншим), як нуклеарне твердження деякого інформаційного конструкту, є нічим іншим, як серцевинним компонентом відповідного політичного міфу.

Такий політичний міф, розглянутий під кутом зору його впливу на національну безпеку суспільства і держави, може бути позитивним чинником за одних обставин і негативним — за інших.

Зокрема, для сучасної України наведене вище твердження щодо унітарного формату державного устрою як найоптимальнішого (опускаємо тут дискурс доведення — це ракурс іншої статті) є позитивним у контексті її національної безпеки, а для якихось інших сучасних держав (тих же Німеччини чи США), вочевидь, навпаки.

Отже, національна безпека суспільства і держави, забезпечуючись різноманітними чинниками, не в останню чергу потребують для своєї оптимізованості активного функціонування у відповідній соціальній психіці («суспільній психіці», «психіці нації») належної системи політичної міфології.

1. *Розумний М.* Алгоритми національного самоопанування. Київ, 2008. 112 с. 2. *Варій М. Й.* Соціальна психіка нації. Львів: Сполом, 2002. 184 с.; *Горбатенко В. П.* Модернізація українського суспільства у контексті сучасних цивілізаційних процесів: дис. ... докт. політ. наук; Ін-т держави і права ім. В. М. Корещького. Київ, 1999. 379 с. 3. *Арабаджієв Д. Ю.* Національне — як фактор розвитку міфологізації сучасної політичної свідомості // Нова парадигма: альманах наукових праць. Київ, НПУ імені М. П. Драгоманова. 2005. Вип. 49. С. 128–141; Горбатенко В. П. Цит. праця. 4. *Ланюк Є.* Феномен політичного міфу: теоретичний аспект / Є. Ланюк // Західна аналітична група. 2010. URL: <http://zgroup.com.ua/article.php?articleid=4516>. 5. *Матвеев С. О.* Політична психологія. Київ, Основа, 2003. 216 с. 6. *Cassirer E.* Der Mythos des Staates. Frankfurt a. M. 1994. 355 p. 7. *Кольєв А.* Политическая мифология: реализация социального опыта. Москва: Логос, 2003. 288 с. 8. *Ланюк Є.* Цит. праця. 9. *Варій М.* Цит. праця. 10. *Донченко Е. А., Романенко Ю. В.* Архетипи соціального життя і політика. Київ: Либідь, 2001. 334 с. 11. *Барт Р.* Мифологии. Москва: Изд-во им. Сабашниковых, 1996. 234 с.; *Пробийголова Н. В.* Феномен міфу в політичному житті сучасних суспільств // Політологічні записки: збірник наукових праць. Луганськ: Вид-во СНУ ім. В. Даля, 2010. Вип. 2. С. 201–216; Хюбнер К. Истина мифа. Москва: Республика, 1996. 448 с. 12. *Цуладзе А.* Политическая мифология. Москва: Факт, 2003. 384 с. 13. *Головатий М.* Політична міфологія. Київ: МАУП, 2005. 148 с. 14. *Матвеев С. О.* Цит. праця; Флад К. Политический миф. Теоретическое исследование / Пер. с англ. А. Георгиева. Москва: Прогресс-Традиция, 2004. 264 с.; *Шайгородський Ю.* Міфологія як засіб моделювання політичної реальності // Віче. 2009. № 15. С. 35–38. 15. *Арабаджієв Д. Ю.* Цит. праця; *Полісаєв О.* Соціально-філософське дослідження трансісторичності міфологічного освоєння світу: дис. ... докт. філос.

наук; Київ: НПУ імені М. П. Драгоманова. Київ, 2009. 432 с.; *Шайгородський Ю.* Цит. праця. **16.** *Почебут Л. Г., Мейжис И. А.* Социальная психология. СПб: Питер, 2010. 665 с.; *Поченцов Г.* Глобальні проекти: конструювання майбутнього: навч. посібник. Київ: Український центр політичного менеджменту, 2009. 212 с.

Gnatko Mykola. Political mythology as factor national security of society

The phenomenon of national security is one of the key phenomena of the life of virtually any modern country. And in almost all of these, this phenomenon can not be considered to be stable optimally expressed. That is, the dynamic processes of the modern world at least potentially carry a certain threat to this phenomenon. And there is an important issue in this context: which factors can most effectively influence the level of national security in various modern states?

The article analyzes and argued the role of the phenomenon of political myths, political mythology in general as one of the most important factors influencing the level of expression of the national security of modern states.

First of all, the national security of any state (country, society) is conditioned by the respective orientations, preferences, social guidelines of the respective masses of its citizens, the attitude of the latter to the state of affairs in the country concerned, the expression of the value of the state itself for its citizens, etc. These same peculiarities of public opinion, orientation and values in their rational substantiation are quite vulnerable to counter-rational rational arguments-refutations and irrational rejections. Therefore, for the establishment and consolidation of the fundamental psycho-social fundamentals of national security in the social psyche of the society concerned, proper imperative, irrefutable, irrational informational and programming factors are essential, among which the phenomenon of the political myth plays a decisive role. It is the system of constructive national security of political mythology that is extremely important for optimizing the level of its expressiveness and stability in modern societies.

Only such a system, if it is adequately disseminated and consolidated in the social psyche of a nation (society), is capable of consistently and reliably constructively programming mass public consciousness and corresponding social behavior, making a key contribution to the formation of the general national mental health of society in relation to destructive information and psychological and political and ideological influences on its national security.

Consequently, the proper distribution and affirmation in the social psyche of the nation, in particular in its mass consciousness, of the corresponding system of political mythology is one of the key factors in the development of a properly high level of its national security.

Keywords: national security, national security of society, information security of society, myth, political mythology, social psychology.